

69 ple

Commissie nopens de samenwerking
tussen Regering en Staten-Generaal
inzake het buitenlandse beleid.

Plenaire verg. No. 6

Overzicht van de zesde plenaire vergadering der Commissie op Dinsdag
12 September 1950 des v.m. te 10 ure op het Ministerie van Buitenlandse
Zaken. Foto Btz.: 29619.

Aanwezig: Jhr Mr W.J.M. van Eysinga, Voorzitter,
Mr A. van Kleffens,
Mr G.J. van Heuven Goedhart,
Mr Dr G. Kolff,
Prof. Dr G.A. van Poelje,
Jhr Mr H.F. van Panhuys, Secretaris
Dr W. Vermeulen, adj.-secretaris.

1. De notulen der vorige plenaire vergadering worden goedgekeurd.
2. De Voorzitter stelt aan de orde de ingekomen brief van Prof. Molenaar dd. 30 Augustus 1950 (Doc.36). In die brief werpt Prof. Molenaar twee kwesties op :

a. Hij stelt voor dat in het nieuwe art. 60 met name melding wordt gemaakt van verdragen die niet door de Koning worden gesloten doch door internationale organen worden opgesteld. De vergadering kan zich geheel verenigen met de visie van de Voorzitter dat een desbetreffende bepaling in de Grondwet overbodig is aangezien men bij tractaat te allen tijde regelingen kan aannemen welke derogeren aan de Grondwet; zo derogeert b.v. een verdrag betreffende de rechtsmacht van een internationaal gerechtshof aan art. 169 der Grondwet. Wel acht men het gewenst in de toelichting de gedachtengang der Commissie op dit punt uiteen te zetten. De Voorzitter heeft reeds een daartoe strekkende passage ontworpen welke de instemming der aanwezigen wegdraagt.

b. Prof. Molenaar zou in art. 60 de woorden: "tenzij de Koning zich de bevoegdheid tot het bekrachtigen van het verdrag bij de wet heeft voorbehouden enz." willen doen vervangen door: "een verdrag wordt niet bekrachtigd dan nadat het door de Staten-Generaal is goedgekeurd tenzij een voorafgaande wet verklaart dat deze goedkeuring voor bepaalde gevallen niet is vereist". De vergadering is van oordeel dat de reeds door de Commissie ontworpen nieuwe tekst voor art. 60 aan de verzoeken van de Heer Molenaar tegemoet komt.

De Voorzitter zal de Heer Molenaar van de zienswijze der Commissie op de hoogte stellen.

3. De Voorzitter stelt aan de orde de behandeling van de toelichting op de gewijzigde Grondwetsartikelen benevens de aanbiedingsbrief (doc.37).

Over het algemeen kan de vergadering zich met voornoemde stukken verenigen; op enige punten van ondergeschikt belang worden wijzigingen in de tekst aangebracht.

Zo vestigt een der leden de aandacht er op dat ad art. 58 en 59 geen melding is gemaakt van de individuele zelfverdediging. Met het oog daarop wordt op blz. 2 de navolgende zin ingevoegd:

"Ten overvloede worde er aan herinnerd dat de uitoefening van het ook in art. 51 van het Handvest der V.N. erkende recht van individuele zelfverdediging voorafgaand overleg met de Staten-Generaal uitsluit".

Enige discussie ontspint zich betreffende de vraag in hoeverre de begrippen collectieve rechtshandhaving en collectieve zelfverdediging elkaar dekken. De Voorzitter formuleert het aldus, dat de collectieve rechtshandhaving de collectieve zelfverdediging omvat doch tevens ruimer is dan laatstgenoemd begrip. Met het oog daarop wordt op blz. 2 in de derde alinea de twee volzin aldus gewijzigd:

"Het betreft hier het beschikbaar stellen van strijdkrachten voor die vormen van collectieve rechtshandhaving die niet uit collectieve zelfverdediging bestaan".

Een der leden stelt naar aanleiding van de desbetreffende passage uit de toelichting opnieuw de inhoud van lid 3 van art. 60 (nieuw) aan de orde. Hij heeft er bezwaren tegen dat 10 leden der Eerste Kamer door het uiten van de wens dat een verdrag aan de Staten-Generaal ter goedkeuring wordt onderworpen, de Tweede Kamer kunnen dwingen tot de behandeling van dat verdrag ook in die gevallen dat van de zijde van laatstgenoemde Kamer een dergelijke wens niet is geuit. Hij stelt derhalve voor het slot van lid 3 aldus te doen lezen:

"dat de goedkeuring van het verdrag aan een uitspraak van die Kamer zal worden onderworpen".

Een zelfde bezwaar geldt volgens het betrokken lid m.m. ten aanzien van lid 5. De meerderheid der vergadering kan deze bezwaren niet delen. Een der leden wijst er op dat dit punt reeds eerder in de Commissie uitvoerig aan de orde is geweest; de vergadering besluit van de eens genomen conclusie niet terug te komen.

De vergadering draagt aan de Voorzitter en de Secretaris op de in de vergadering gewijzigde tekst der toelichting en de tekst der nieuwe Grondwetsartikelen aan de Minister-President en de Minister van Buitenlandse Zaken en Binnenlandse Zaken aan te bieden overeenkomstig de ontworpen aanbiedingsbrief.

4. De Voorzitter wijst er op dat thans nog twee taken voor de Com-

- 3 -

missie overblijven:

Ten eerste: het ontwerpen van een rapport betreffende de vaste Kamercommissies. De Voorzitter zal een ontwerp daarvoor maken, mede rekening houdende met de behandeling in de Tweede Kamer van het nieuwe reglement van Orde dier Kamer.

Ten tweede: de kwestie van de Raad van Europa. Dienaangaande stelt een der leden voor, eerst een uitwisseling van gedachten te doen plaats vinden tussen de Commissie en de Nederlandse gedelegeerden naar de jl. zitting der consultatieve vergadering te Straatsburg, voorzover die gedelegeerden niet reeds in de Commissie zitting hebben. Dit voorstel vindt aller instemming. De Voorzitter zal de bedoelde gedelegeerden tot een dergelijk onderhoud uitnodigen en hun vragen wanneer zulk een onderhoud hun gelegen komt. Daarna zullen alle leden der Commissie worden geconvoceerd.

Een datum voor de eerstvolgende vergadering wordt, met het oog op het bovenstaande, niet vastgesteld.